

Secretaris Generaal / plv.

Secretaris Generaal

Directie Informatiebeleid /

CIO

Cluster iBeleid team A

Bezoekadres:

Parnassusplein 5

2511 VX Den Haag

T 070 340 79 11

www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

R.A. Meijer

(Senior) Beleidsmedewerker

M +31(0)6-22812811

ra.meijer@minvws.nl

memo

De afgelopen jaren is goede elektronische gegevensuitwisseling in de zorg steeds belangrijker geworden voor zowel zorgverleners als burgers. Het leveren van goede zorg wordt steeds afhankelijker van goede elektronische systemen en de manier waarop deze systemen met elkaar verbonden zijn. Hoewel de Nederlandse zorg op dit moment een veelheid aan verschillende lokale, regionale en enkele landelijke ICT- infrastructures kent, bestaan er nog steeds grote beperkingen in de mogelijkheden om data te delen. Vaak kunnen data alleen binnen een instelling of een regio gedeeld worden of is het delen gericht op specifieke toepassingen. Door deze uitgangssituatie is het in de praktijk niet of slechts deels mogelijk over de juiste medische informatie op de juiste plek en op het juiste moment te beschikken. Dit terwijl deze informatie essentieel is bij het leveren van passende zorg.

In lijn met versterking van meer publieke regie, en daartoe onder meer opgeroepen door de moties Van den Berg/Kerstens¹ wil de minister steviger sturen op snellere, eenvoudiger en eenduidige landelijke uitwisseling. Om die reden heeft de minister in de Kamerbrief van 19 mei 2022² aangekondigd te onderzoeken of een grotere centrale, publieke rol noodzakelijk is voor de totstandkoming van een landelijk dekkende infrastructuur voor gegevensuitwisseling. Dit aanvullend op de ingezette koers van standaardisatie van elektronische gegevensuitwisseling door middel van o.a. de Wegiz, generieke functies en eenheid van taal. Met deze koers zetten we een belangrijke stap naar een landelijk dekkend netwerk van infrastructures dat het uitwisselen van gegevens faciliteert. Maar ons huidige zorginformatiestelsel en bijbehorende infrastructuur is op de langere termijn niet toegesneden om alle uitdagingen en noodzakelijke veranderingen te ondersteunen, er is meer nodig. Het ministerie heeft D&A Medical Group gevraagd een analyse uit te voeren naar de mogelijke scenario's die aanvullend op het huidige beleid een toekomstbestend landelijk dekkend netwerk realiseren. Deze analyse leidt tot een advies voor een voorkeursscenario.

Het onderzoek naar een landelijk dekkend netwerk voor gegevensuitwisseling in de zorg is een zeer complexe vraagstuk. Deze concept beleidslijn met daarin het voorgenomen besluit van het ministerie is uitgewerkt op basis van de uitkomsten van het uitgevoerde onderzoek. In deze concept notitie wordt aangegeven in

¹ Kamerstuk 27 529, nr. 222 en nr. 223

² Kamerstukken II 2021/22, 27529, nr. 277

welke mate het gegeven advies uit het onderzoek wordt overgenomen en welke vervolgstappen de komende periode gezet worden.

**Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal**
Directie Informatiebeleid /
CIO
Cluster iBeleid team A

Advies D&A op basis van onderzoek

Op basis van de uitkomsten van de scenario-analyse adviseert het onderzoeksbureau het ministerie van VWS om gelijktijdig een dubbele beweging te omarmen en te stimuleren:

- Een data-centrisch netwerk met een optimale databeschikbaarheid dat tegemoet komt aan de huidige en vooral toekomstige behoeften van zorgaanbieders, burgers en voor secundair gebruik. Een infrastructuur bestaand uit één of meerdere gekoppelde dataplatformen (scenario C) wordt haalbaar geacht voor de afzienbare termijn.
- Er is daarnaast een veilige, verbindende communicatie-infrastructuur nodig voor de directe gegevensuitwisseling tussen zorgaanbieders en voor het verbinden van regionale platformen. Een gedistribueerd model (scenario F) maakt het partijen makkelijker en sneller mogelijk door met onderlinge afspraken te innoveren en nieuwe processen en toepassingen te realiseren.

Datum
2 februari 2023

Naast de dubbele beweging wordt geadviseerd prioriteit te geven aan de randvoorwaarden die ongeacht het scenario nodig zijn:

- Ontwikkel een landelijk vertrouwensmodel los van bestaande infrastructuren en scenario's. Het project TwiinxNuts bevat een voorstel voor een gezamenlijke visie op een toekomstige IT-infrastructuur waarbij meerdere afsprakenstelsels tot elkaar komen.
- Realiseer de generieke functies op basis van het opgeleverde afwegingskader en ingezette normeringstrajecten³.
- Faciliteer en stimuleer de ontwikkeling van een nationale zib-strategie en implementatie en de realisatie van eenheid van taal, zoals benoemd in de Kamerbrief over de voortgang van de elektronische gegevensuitwisseling⁴.

Het advies voor de scenario's van deze dubbele beweging is in lijn met de doelstellingen en afspraken in het Integraal Zorgakkoord (IZA) en de Nationale visie op het gezondheidsinformatiestelsel.

Voorgenomen besluit ministerie VWS

De uitkomsten van het onderzoek bevestigen dat het ministerie met de huidige koers de randvoorwaarden scheidt voor een landelijk dekkend netwerk. De door VWS ingezette publieke sturing op het gebied van een infrastructuurafhankelijk landelijk vertrouwensmodel, generieke functies en standaardisatie van zorgdata, moet onverminderd doorgaan. Maar daarmee stopt het werk, om zorgverleners en burgers te faciliteren bij passende (hybride) netwerkzorg, nog niet. In lijn met de Nationale visie op het gezondheidsinformatiestelsel is het van belang dat het landelijk dekkend netwerk ook toekomstbestendig is.

Gesterkt door het rapport is het van belang keuzes te maken en een stip op de horizon te zetten waar we naar toe werken. Want ondanks de enorme inzet is het de partijen in de zorg niet gelukt om de bestaande infrastructuren te verbinden tot een landelijk dekkend netwerk. Daarbij maakt een keuze het mogelijk om focus

³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/12/15/kamerbrief-over-afwegingskader-en-stand-van-zaken-publieke-sturing-op-generieke-functies-voor-elektronische-gegevensuitwisseling>

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/12/15/kamerbrief-over-voortgang-op-elektronische-gegevensuitwisseling>

aan te brengen in datgene wat onafhankelijk van de genoemde scenario's moet worden gerealiseerd. Daardoor is het ministerie voornemens om de richting van de geadviseerde dubbele beweging, die bestaat uit een één of meerdere gekoppelde dataplatformen met een gedistribueerd netwerk tussen systemen, verder uit te laten werken zodat de consequenties duidelijk worden.

**Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal**
Directie Informatiebeleid /
CIO
Cluster iBeleid team A

Datum
2 februari 2023

De scenario's in deze dubbele beweging passen in beweging van de Nationale visie op het gezondheidsinformatiestelsel (met daarin de beweging naar databeschikbaarheid), maar moeten zich in de praktijk nog op schaal bewijzen. Over de meerwaarde en mogelijkheden van een Gedistribueerd communicatienetwerk (scenario F) zijn de meningen verdeeld, omdat de genodigde technologie in de kinderschoenen staat en de ervaringen in de zorgpraktijk beperkt en wisselend zijn. Aanvullend staat het buiten kijf dat de genoemde scenario's ook voldoen aan strenge voorschriften rondom veiligheid, betrouwbaarheid en privacy, dit blijft altijd een punt van aandacht. Daarbij schetst het onderzoek een realisatie op de 'afzienbare termijn', maar het is nog onduidelijk wat deze termijn precies is. Aanvullend op de randvoorwaarden die voor ieder scenario essentieel zijn, dient geconcretiseerd te worden wat nodig is voor het realiseren van de scenario's en welke termijn realistisch is voor realisatie. Het concretiseren van het tijdspad en de voorwaarden om tot de scenario's te komen leidt ook tot herijking van de argumentatie. Blijven alle gestelde voordelen voor de scenario's overeind als deze meer uitgewerkt zijn? Dat moet verder uitgewerkt worden.

Om die reden is het van belang een transitieplan te ontwikkelen waarin het groeipad van de huidige situatie naar een netwerk van regionale dataplatformen, ondersteund met generieke functies en een gedistribueerd communicatienetwerk, wordt beschreven. Want we kunnen alleen overgaan tot deze scenario's wanneer duidelijk is of deze ook daadwerkelijk haalbaar, realiseerbaar en schaalbaar⁵ zijn. Het transitieplan dient een duidelijk groeipad te bevatten voor het realiseren van de dubbele beweging, maar ook de impact die dit (op termijn) heeft voor andere lopende trajecten. In het eindrapport worden een aantal voorbeelden genoemd van lopende trajecten die (gedeeltelijk) invulling geven aan beoogde scenario's, maar er zijn nog veel meer trajecten die aan een (gedeeltelijke) invulling van de beoogde scenario's werken. In het vervolg neemt het ministerie de leerervaring vanuit meer relevante trajecten mee. Tot slot vormen de fundamenten (databeschikbaarheid, vertrouwen en regie) en onderliggende leidende principes uit de Nationale visie op het gezondheidsinformatiestelsel vormen bij de uitwerking van het plan de basis.

De te nemen vervolgstappen

De keuze voor een toekomstige infrastructuur staat niet op zichzelf, met de ingeslagen wegen ten aanzien van standaardisatie op taal en techniek, zetten we al stappen voor het toekomstbestendig maken van de infrastructuur. Voor de korte termijn blijven we de ingeslagen weg van standaardisatie (met publiek houderschap informatiestandaarden) volgen, generieke functies beschikbaar stellen en met de VIPP-programma's landelijke gegevensuitwisseling in de praktijk realiseren. Deze ingeslagen weg blijft essentieel om uiteindelijk te komen tot een toekomstbestendig landelijk dekkend netwerk. De te nemen keuze vanuit VWS op

---

⁵ Onder schaalbaarheid wordt verstaan: voor zowel primaire als secundaire (zorg)processen en voor verschillende domeinen (zorg, preventie en gezondheid).

basis van het D&A onderzoek is aanvullend op deze huidige koers van standaardisatie en geldt voor de middellange/lange termijn.

Op de korte termijn blijft het ministerie sturen op de ingezette koers waarmee we de randvoorwaarden realiseren die het fundament vormen voor alle scenario's waarmee we een landelijk dekkend netwerk realiseren. Het ministerie blijft zich inzetten voor de afspraken die gemaakt zijn in het Integraal Zorgakkoord (IZA) en vastgelegd in het Wet elektronische gegevensuitwisseling in de zorg (Wegiz). Daarbij bereidt het ministerie zich voor op de door Europa ingezette lijn met de EHDS, waarbij we vanuit Nederland ook invloed pakken op de onderhandelingen met de leerervaring die wij (in de praktijk) hebben opgedaan.

Wel kijkt het minister, in lijn met de Nationale visie op het gezondheidsinformatiestelsel, vooruit. Het ontwikkelen van een transitieplan voor een landelijk dekkend netwerk op dat bestaat uit een of meerdere gekoppelde dataplatformen met een gedistribueerd netwerk tussen systemen, is een eerste stap. Voor het nemen van die stap pak ik regie, maar voor de invulling van die stap kan ik niet zonder de kennis en expertise van expert- en veldpartijen. Door middel van verdiepingssessies wil het ministerie met deze partijen invulling geven aan het transitieplan.

Zoals eerder aangegeven is het onderzoek naar een landelijk dekkend netwerk voor gegevensuitwisseling in de zorg een zeer complexe vraagstuk. Na de zomer zal het minister de Tweede Kamer informeren over het transitieplan. Tot die tijd blijft het ministerie zich inzetten voor het scheppen van de randvoorwaarden die landelijke elektronische gegevensuitwisseling mogelijk maken.

**Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal**
Directie Informatiebeleid /
CIO
Cluster iBeleid team A

Datum
2 februari 2023